

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: У-1396/03
Бања Лука, 13.12.2006. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Фикрета Кршлаковића, као предсједника вијећа, те Јанка Нинића и Смиљане Мрше, као чланова вијећа, уз судјеловање записничара Снежане Црнојевић, у управном спору по тужби С. Г., кћери А. из Б. Л., са садашњим боравиштем у Ш. (у даљем тексту: тужилја), заступане по П. Ц., адвокату из Б. Л., против рјешења туженог Министарства, број 05-050-01-797/03 од 23.10.2003. године, у предмету враћања посједа стана, у сједници вијећа одржаној дана 13.12.2006. године, донио је

ПРЕСУДУ

Тужба се уважава, оспорени акт се поништава.

Образложење

Оспореним актом одбијена је жалба тужилје против закључка Одсјека Б. Л., број 05-050-02-02-1280/99 од 11.6.2003. године, којим је одбачен њен захтјев за поврат посједа једноснобног стана у Б. Л. – уз образложење да је носилац станарског права на том стану, Х. Ш., престала да га користи 1997. године услијед смрти, па да се тако не ради о напуштеном стану, а отуда ни о правној могућности примјене одредаба Закона о престанку примјене Закона о кориштењу напуштене имовине у овој управној ствари. Додаје се, да тужилја није ни могла бити члан породичног домаћинства сада пок. Х. Ш., с обзиром на одредбе Закона о измјенама и допунама Закона о стамбеним односима из 1993. године, којима је искључена могућност стицања својства члана породичног домаћинства носиоца станарског права по основу заједнице живота и кориштења стана у економској заједници у периоду преко десет година, односно више од пет година уз постојање уговора о доживотном издржавању.

Благовременом тужбом тужилја оспорава законитост тога акта из разлога предвиђених одредбама члана 10. став 1. тачка 1. и 3. Закона о управним споровима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 12/94 – у даљем тексту: ЗУС), важећег у вријеме подношења тужбе у овој ствари, те истиче: да је са носиоцем станарског права, сада пок. Х. Ш., живјела у економској заједници у спорном стану од 1975. године, тј. од њеног рођења, па све до 1993. године, када је због ратних околности отишла у иностранство; да отуда тај стан представља њен дом и да јој и по том основу припада право да јој се он врати у посјед; да стоји чињеница да је Х. Ш. умрла дана 03.5.1997. године када је била у посједу предметног стана, али да је давалац те стамбене јединице на кориштење, К. Ц. Б. Л. дао је на кориштење свом раднику М. Р., који је потом и откупио, па да је она тако онемогућена да се у тај стан врати; да јој је, према томе, у периоду између 03.5.1997. године и 19.12.1998. године, спорни стан одузет из њеног посједа. Предлаже да се тај акт поништи.

Тужена страна није дала одговор на тужбу, а списе предмета овом суду доставио је Одсјек тужене стране у Бањој Луци.

Примјерак тужбе са оспореним актом и упутом о праву одговора на тужбу, овај суд је упутио и на адресу М. Р. с обзиром на одредбе члана 16. и члана 32. став 1. ЗУС-а. Међутим, пошиљка је враћена са напоменом да је он умро, а да у стану (који је предмет овог управног спора) "станују подстанари".

Размотривши тужбу и оспорени акт по одредбама члана 39. ЗУС-а, као и цјелокупне списе предметне управне ствари, овај суд је одлучио као у диспозитиву ове пресуде из слиједећих разлога:

Из списка предмета произилази да је носилац станарског права на спорном стану и истовремено његов корисник, Х. Ш., била у посједу тога стана на дан 30. априла 1991. године, па све до њене смрти, тј. до 03.5.1997. године. У таквој ситуацији, уколико је тужила била члан породичног домаћинства сада пок. Х. Ш., а што подразумијева и чињеницу коришћења спорног стана заједно са њом на дан 30. априла 1991. године, а уз неспорну чињеницу да је тужила 1993. године отишла у иностранство, имало би се сматрати да је тај стан у периоду од 03.5.1997. године, па до 19.12.1998. године био у статусу напуштеног стана – у смислу одредаба члана 14. Закона о престанку примјене Закона о кориштењу напуштене имовине ("Службени гласник Републике Српске", бр. 38/98, 12/99, 31/99, 38/99, 65/01, 13/02, 39/03 и 96/03 – у даљем тексту: Закон...). Сљедствено томе, тужили би припадало право враћања посједа те стамбене јединице у смислу одредаба члана 15. став 1. тога закона. Наиме, тужила је имала статус избјеглице с обзиром да је отишла у иностранство 1993. године, дакле, у правно релевантном времену (између 30. априла 1991. и 19. децембра 1998. године).

Отуда преостаје да се у даљем поступку утврди да ли је она била члан породичног домаћинства сада пок. Х. Ш. на дан 30. априла 1991. године у смислу одредаба члана 6. Закона о стамбеним односима (пречишћени текст, "Службени лист СРБиХ", 14/84, 12/87 и 36/89, те "Службени гласник Републике Српске", бр. 19/93, 12/99 и 31/99). При том се указује да се у рјешавању тога питања не могу узету у обзир одредбе Закона о измјенама и допунама тога закона, објављене у "Службеном гласнику РС", бр. 19/93, којима је, између осталог, био сужен круг могућих чланова породичног домаћинства носиоца станарског права елиминисањем и могућности стицања тога својства дуготрајним живљењем у економској заједници са носиоцем станарског права (члан 2.). Наиме, такав став је имао и овај суд и он је потврђен и неким одлукама Уставног суда Босне и Херцеговине. Међутим, одлуком тога суда број У 49/03 од 27.5.2006. године, заузет је правни став да би елиминисањем таквих корисника стана из статуса члана породичног домаћинства носиоца станарског права представљало повреду члана II/3. ф) Устава Босне и Херцеговине и члана 8. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, јер да би се тиме таквим лицима ускратила могућност да користе стан који је представљао њихов дом, а што би представљало "мијешање у право на поштовање дома". Одлука тога суда са таквим правним становиштем је коначна и обавезујућа – у смислу одредаба члана VI/4 Устава Босне и Херцеговине, па преостаје да се такав став уважи и у овој управној ствари, наравно под условом да се утврди да је тужила била члан породичног домаћинства сада пок. Х. Ш. у напријед наведеном смислу. Према томе, није било основа да се захтјев тужиле одбаци, а отуда ни да се жалба тужиле против закључка првостепеног органа у овој управној ствари оспореним актом одбије као неоснована.

Дакле, преостаје да се о том захтјеву мериторно одлучи, јер је поднесен дана 30.3.1999. године, дакле, у року из члана 16. Закона.

Код таквог стања ствари, овај суд налази да су оспореним актом остварени разлози из члана 10. став 1. тачка 1. и 3. ЗУС-а, па се отуда тужба у овом управном спору уважава тако да се тај акт поништава на основу члана 41. став 1. и 2. тог закона.

У поновљеном поступку тужена страна је у обавези да поступи по одредбама члана 61. ЗУС-а тако да умјесто поништеног, донесе други акт најдаље у року од тридесет дана, рачунајући од дана примитка ове пресуде уз уважавање правног схватања и примједби овог суда у погледу поступка.

Записничар
Снежана Црнојевић

Предсједник вијећа
Фикрет Кршлаковић

За тачност отправка овјерава
руководилац судске писарне
Амила Подрашчић